

Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet

22.01.2016

Høringsvar – forslag til felles likestillings- og diskrimineringslov

Fleksibel utdanning Norge (FuN) har med interesse lest forslaget til felles likestillings- og diskrimineringslov, og spesielt det som omhandler utdanningssektoren. FuN organiserer 40 utdanningsinstitusjoner, blant annet offentlig godkjente og fylkeskommunale nettskoler i tillegg til høyskoler, universiteter og opplæringssentra. Vi er enige med departementet i at «*Alle skal ha likeverdig tilgang til utdanning*» slik det står på side 109 i høringsnotatet. Våre medlemmers arbeid er spesielt viktig i arbeidet med å gjøre utdanning mer tilgjengelig for alle. På bakgrunn av dette støtter vi departementets forslag om å inkludere opplærings- og utdanningssektoren i virkeområdet til plikten om universell utforming av IKT.

Selv om advokatfirmaet Hjorts premiss om at alle utdanningsinstitusjoner mottar støtte fra det offentlige (høringsnotatet s 107) virker noe feilinformert, er FuN enig i konklusjonen om at tilgjengelighetskravet må gjelde for private og offentlige utdanningsinstitusjoner på lik linje. Like krav til offentlige og private institusjoner gjør det også enklere å få til samarbeid mellom institusjonene.

Departementet ber om innspill på kostnader ved oppgradering/nyutvikling av digitale læringsmidler slik at de er i tråd med reglene om universell utforming. FuN er enig i at inkludering av digitale læringsmidler vil gi best tilgjengelighet, og også enig i at det er vanskelig å anslå hva eventuelle oppdateringer av eksisterende, så vel som fremtidige, læringsmidler vil koste, men selv forsiktige estimater fra våre medlemmer tyder på at det vil bli dyrt. Vi viser ellers til Høyskolen Kristianas høringsvar med beregninger. Mens vi venter på videre utredning og ny høring, som vi for øvrig gjerne deltar i, har vi noen generelle kommentarer:

- 1) Hvis digitale læringsmidler skal omfattes av kravene til universell utforming bør bestemmelsen følges opp med incentiver, fortrinnsvis økonomiske, ellers risikerer man at det lønner seg å la være å utvikle og bruke digitale læringsmidler.

- 2) Incentivene kan for eksempel være i form av utviklingsmidler. Tilskudd øremerket utvikling kan fordeles etter mengden ressurser som skal utvikles heller enn studentmasse for å unngå scenariet i pkt 1.
- 3) FuN er enig i at reglene bør gjelde for private og offentlige på lik linje, og forutsetter at eventuelle incentiver også fordeles likelig mellom offentlige og private institusjoner.
- 4) Når kostnadene for institusjonene skal kalkuleres, må det tas i betraktning at dette ikke blir et skippertak, men at arbeidet, når loven er vedtatt, vil fortsette i takt med teknisk utvikling og videreutvikling av WCAG-standarden eller dens etterfølgere. Igjen vil dette arbeidet bli større for de utdanningsinstitusjonene som har mest ressurser på nett.
- 5) FuN foreslår en snever definisjon av «digitale læringsmidler». I dag har lærere og studenter stor frihet til å lage, finne fram til og dele digitale læringsressurser, noe som av sektoren oppfattes som et gode. Om utdanningsinstitusjonene ikke skal kunne oppfordre og bidra til uformell og utvidet læring på nett fordi de risikerer å måtte stå ansvarlig for kvaliteten på enhver ekstern nettside eller tilpasset ressurs brukt i undervisningen, vil lovverket virke begrensende på både læring og utvikling.

Til slutt har FuN et par kommentarer til begreper som er brukt i høringsnotatet:

- 1) «rettet mot allmennheten» (8.2.3.1). En utdanningsinstitusjon er ikke en bank. Selv om sektoren i sin helhet har allmennheten som målgruppe, møter mange institusjoner en mer avgrenset virkelighet. Målgruppen for det enkelte studium/ kan være snever og/eller ha opptakskrav som medfører at alle studentene har et fysisk og kognitivt funksjonsnivå som tillater avvik fra standardene for universell utforming. Lovverket må ikke bli så snevert at mindre studier ikke lenger kan opprettholdes eller at tilgjengelighet kommer i veien for kvalitet. Avhengig av målgruppe bør det derfor åpnes for at tilrettelegging skal kunne erstatte universell utforming.
- 2) FuN ser også at begrepet «undervisning» blir brukt, men ikke diskutert i høringsnotatet (8.2.3.1), og vil derfor minne om at grensene mellom undervisning og læringsmidler i beste fall er uklare. Et eksempel er forelesninger på video. For stedbasert undervisning vil en forelesning ikke regnes som digitalt læremiddel, men om den samme forelesningen skal filmes og legges på nett, risikerer man å befinne seg under et annet regelverk.

Konklusjon: FuN mener at deler av utdanningssektorens virksomhet er rettet mot allmennheten, og at denne virksomheten bør reguleres av lover om universell utforming. FuN mener også at begrepene «undervisning» og «læringsmidler» må defineres så smalt at lovverket ikke blir til hinder for utvikling, kvalitet og spesialisering og særlig at ikke kravene om universell utforming går på bekostning av individuell tilrettelegging.

Vennlig hilsen

Kari Olstad, Rådgiver
Fleksibel utdanning Norge